

by je udal jako pravé. Paděláním (napodobením) dlužno rozuměti každou činnost, již po úmyslu pachatelově má předmět, na nějž se činnost jeho vztahuje, nabýti vzhledu a buditi dojem předmětu, v tomto případě platidla pravého, to jest cestou zákonnou vzniklého, takže již v činnosti, obžalovaným předvezaté a směřující ku zhotovení výrobků, jež vyvolati měly zdání, že jsou čsl. 10 Kč státovkami, tudíž platným platidlem, dlužno spatřovati padělaní peněz. Dle toho nepředpokládá pojem »padělaní« nezbytně již hotový výrobek, způsobilý k tomu, by byl udán, nýbrž stačí každá ani ještě tak daleko nepokročivší činnost, jen když má za účel napodobení peněz a jich napotomní udávání. V důsledku toho nenáleží, jak tomu nasvědčuje také jasný doslov zákona (»kdo padělá peníze, aby je udal jako pravé), ke skutkové podstatě dokonaneho zločinu skutečné udání padělaných peněz, nýbrž čin je dovršen již i tehdy, když pachatel při pořizování padělku je veden úmyslem, svěčasný hotový padělek udati jako pravý peníz. Neshledal-li proto nalézací soud ve zjištěné činnosti obžalovaného dokonaneho zločinu z té příčiny, že není prokázáno, že by byl již udával falešné 10 Kč státovky jako pravé, vyložil zákon nesprávně a je proto dovolaný důvod zmatečnosti čís. 10 Šu 281 tr. ř. opodstatněn. Mylné stanovisko nalézacího soudu mělo v zápětí, že nevyřešil ani otázku subjektivního zavinění způsobem, zákonu vyhovujícím. Neboť, opodstatňuje-li již to, co obžalovaný podnikl, pojem padělaní peněz, jest s hlediska subjektivní skutkové podstaty zapotřebí jen položití a zodpovědění otázku, zda předsevzal obžalovaný činnost tu v úmyslu, by padělek udal jako pravý peníz. Nalézací soud učinil však jen zjištění, že obžalovaný shora zmíněné kopie proto zhotovil, aby napodobil 10 Kč státovky. Toto zjištění jest při správném posouzení věci nedostatečným, poněvadž jím není vyjádřeno, zda napodobení stalo se v úmyslu, svěčasný hotový padělek udati jako pravý peníz, kterýžto úmysl obžalovaný popírá. Zrušovacímu soudu nelze proto rozhodnouti ihned ve věci samé (§ 288 čís. 3 tr. ř.), naopak jeví se potřeba, aby rozsudek byl zrušen a věc vrácena byla v rozsahu zrušení soudu prvé stolice k opětnému projednání a rozhodnutí, poněvadž otázka, zda měl obžalovaný onen úmysl, spadá do oboru otázek rázu skutkového, o nichž na základě výsledků průvodních rozhodovati je oprávněn soud nalézací (§ 258 tr. ř.).

Čís. 1699.

Ke skutkovým podstatám trestných činů dle §§ 487—496 tr. zák. nevyžaduje se sice přímý úmysl urážeti (animus injuriandi), pachatel musí si však býti alespoň vědom, že se dotýká cti napadeného. Pouhé nedopatření nestačí.

(Rozh. ze dne 18. července 1924, Zm I 446/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Kaplici ze dne 23. října 1923, jakož i rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. února 1924, byl porušen zákon v ustanovení Šu 491 tr. zák.; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje na okresní soud v Kaplici k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Kaplici ze dne 23. října 1923, byli obžalovaní Ludvík S., Jakub S. a Jan T. uznáni vinnými přestupkem proti bezpečnosti cti ve smyslu §u 491 tr. zák. a odsouzeni podle §u 493 tr. zák. s použitím §§u 266 a 261 tr. zák. k peněžitě pokutě po 20 Kč, pro případ nedobytnosti do vězení po 24 hodinách vesměs podmíněně se zkušebnou dobou jednoho roku. Odvolání obžalovaných bylo rozsudkem krajského soudu v Čes. Budějovicích jako soudu odvolacího ze dne 16. února 1924 zamítnuto. Skutkový děj, položený za základ rozhodnutí obou stolic, je dle zjištění rozsudku první stolice, které za své přijal i soud odvolací, tento: Obžalovaný Ludvík S. prohlásil dne 12. července 1923 u okresní politické správy v Kaplici, že sdílí stanovisko Antonína S-a a Jana L-ho, že totiž německé občanské strany trpným chováním se a opuštěním sezení (obecního zastupitelstva v Kaplici) zabránily výkonu usnesení obecní rady, týkající se stavby domu pro důstojníky, a že vidí v této pasivní resistenci obecní správy projev protistátního smýšlení, načež podepsal vlastnoručně protokol, sepsaný s ním o tomto prohlášení. Další dva obžalovaní, Jakub S. a Jan T., vyslovili dne 13. července 1923 u okresní politické správy v Kaplici svůj souhlas s obsahem protokolu, sepsaného s Ludvíkem S-em a jimi též podepsaného. Rozsudek první stolice zjišťuje dále, že členové německé občanské strany opustili sice zasedací síň, že však při příštím zasedání, kdy všichni členové obecního zastupitelstva byli již s předmětem řádně obeznámeni, nebylo proti zamýšlené stavbě činěno překážek. V rozsudku odvolacího soudu došla tato skutková zjištění doplnění pouze zjištěním, že ono nové sezení obecního zastupitelstva ze dne 18. července 1923 bylo ustanoveno s tímž pořadem jako schůze ze dne 11. července. K uvedeným zjištěním připojen v rozsudku první stolice již jen závěr rázu arci rovněž po výtce skutkového, dle něhož členové německé občanské strany neopustili zasedací síň dle přesvědčení soudu snad za tím účelem, by zmařili usnesení ohledně stavby domu pro důstojníky, nýbrž, poněvadž se mezi dvěma členy zastupitelstva strhla hádka, které se oni členové nechtěli účastnit. Oba soudy shledaly v protokolárních prohlášeních obžalovaných ze dne 12. a 13. července 1923 předhůzku nečestného smýšlení a opovrživých vlastností. Dle důvodů rozsudku první stolice soudy nevěly na obhajobu obžalovaných, dle níž tito, jsouce náhledu, že členové německé občanské strany chtějí oddalovati po případě mařiti výkon akce, ležící v zájmu státu, vyslovili jen všeobecně svoje mínění, podali tudíž jen dovolenou kritiku chování se ostatních členů obecního zastupitelstva. Soudy dospěly naopak k závěru, dle něhož nelze prý říci, že ono prohlášení obžalovaných bylo pouze oprávněnou kritikou jednání německých členů obecního zastupitelstva.

Oběma rozsudky, totiž jich výrokem o otázce, zakládá-li jednání obžalovaných skutkovou podstatu přestupku proti bezpečnosti cti podle §u 491 tr. zák., jímž byli vinnými uznáni, také po stránce subjektivní, byl porušen zákon. Třebaže se ke skutkovým podstatám trestných činů proti bezpečnosti cti podle §§ 487—496 tr. zák. nevyžaduje přímý úmysl urážeti (animus injuriandi), je nezbytným předpokladem těchto skutkových podstat ve směru subjektivním pachatelovo vědomí, že se

svým činem dotýká některým ze způsobů, naznačených v oněch zákonných ustanoveních, cti osoby jím napadené. V projednávaném případě bylo proto nezbytno v rozsudku zjistiti, že si obžalovaní byli toho vědomi, že svými prohlášeními viní soukromé obžalobce z nečestného smýšlení a z opovrhlivých vlastností. Tohoto vědomí obžalovaných rozsudky nejen nezjišťují, nýbrž odůvodnění výroku soudu první stolice o výměře trestu, s níž se stotožnil i soud odvolací, nasvědčuje naopak tomu, že oba soudy vycházely při řešení otázky, o níž jde, ze zřejmě mylného právního názoru, jakoby se ke skutkové podstatě přestupku, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými, nevyžadovalo ani pachatelovo vědomí, že svým činem jiného uráží, jakoby totiž uvedený čin trestný bylo lze spáchat i pouhým nedopatřením. Shledalť soud první stolice okolnost, polehčující obžalovaným při výměře trestu, dle rozsudkových důvodů v tom, že se činu dopustili v rozčilení, nikoli ve zlém úmyslu, nýbrž jsouce toho míněni, že mohou závadnými slovy kritisovati druhou stranu, že se tedy přestupku dopustili nedopatřením. Povinnost soudů, věnovati řešení otázky subjektivního zavinění obžalovaných, zejména jejich shora již naznačené obhajobě zvýšenou pozornost, byla tím naléhavější, kdyžžte celkový výsledek hlavního přelíčení, který arci z valné části nedošel výrazu v rozsudcích, mohl při správném použití zákona velmi padati na váhu ve prospěch obžalovaných, pro odvolací soud zejména pokud jde o svědecký údaj vrchního okresního komisaře Dra. Jaroslava K-y, který závadný protokol podle jejich výpovědí koncipoval a který při svém výslechu, předsevzatém následkem opatření odvolacího soudu ve smyslu Šu 476 tr. ř. uvedl, že se mu nezdá, že obžalovaný S. mínil svým udáním obžalobce urazit, (nebo dáti podnět k tomu, by byli trestně stiháni), že netvrdil, že obecní správa jedná neloyálně a proti státu, nýbrž sdělil pouze svou subjektivní obavu, že by důvodem jednání obecní správy mohlo býti protistátní smýšlení; to právě chtěl prý svědek naznačiti slovem: »vidí«, uvedeným v protokole ze dne 12. července 1923. Je na bíledni, že tento údaj svědkův má stejný význam i ohledně prohlášení dalších dvou obžalovaných S-y a T-a.

Čís. 1700.

Pro otázku, který trest jest těžším, rozhodným jest předem druh trestu a teprve při téměř druhu míra trestu.

(Rozh. ze dne 25. července 1924, Zm I 430/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. května 1924, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem Šu 11 čís. 1 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přestupkem Šu 2 zák. ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák. a odsouzen podle Šu 11. čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. do vězení na čtyři měsíce, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu jako zmatečný a uložil obžalovanému znova trest podle Šu 2 zák. ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák. tuhým tříměsíčním vězením.